

Dosarul nr. 2r-503/23
2-17190490-01-2r-16112023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud. Gh. Stratulat)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: A. Panov, A. Braga, V. Mihaila)

DECIZIE

20 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursurile declarate de către Lidia Zambilovici
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iosif Zambilovici și
Elena Djulai împotriva executorul judecătoresc Ion Furdui, intervenienți accesorii Lidia
Zambilovici și Dmitrii Agheev privind ridicarea sechestrului și constatarea depășirii
atribuțiilor,

împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a restituit cererea de apel declarată de Lidia Zambilovici împotriva hotărârii din 25
aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelul a fost depus în
afara termenului legal, iar apelanta nu solicită repunerea în termen,

c o n s t a t ă :

La 11 august 2017, Lidia Zambilovici, Elena Djulai și Iosif Zambilovici au depus
cerere de chemare în judecată împotriva lui Agheev Dmitrii, intervenient accesoriu,
executorul judecătoresc Furdui Ion, solicitând anularea procesului-verbal din 01 august
2017, anularea parțială a încheierii executorului judecătoresc din 17 august 2017,
anularea înregistrării procesului-verbal și a sechestrului.

Prin încheierea din 17 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,
pretențiile formulate de Elena Djulai și Iosif Zambilovici împotriva lui Dmitrii Agheev
privind ridicarea sechestrului menținut prin încheierea executorului judecătoresc din 17
august 2017, au fost separate într-un proces aparte.

La 24 februarie 2023, Elena Djulai și Iosif Zambilovici au depus o cerere de
concretizare a acțiunii, indicând în calitate de pârât doar executorul judecătoresc Ion
Furdui, prin care au solicitat obligarea executorului judecătoresc să ridice sechestrul
aplicat pe terenul cu nr. cadastral XXXXX, situat în mun. XXXXX, str. XXXX XXX și
constatarea că, la 17 august 2017, executorul judecătoresc Ion Furdui, și-a depășit
obligațiunile oficiale, prin aplicarea repetată și ilegală a sechestrului pe terenul cu nr.
cadastral XXXXXX, situat în mun. XXXXXX, str. XX XXXXX XXX.

Prin hotărârea din 25 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a
respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Iosif Zambilovici și
Elena Djulai împotriva executorului judecătoresc Ion Furdui, intervenienți accesorii

Lidia Zambilovici și Dmitrii Agheev privind ridicarea sechestrului și constatarea depășirii atribuțiilor.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 24 august 2023, Lidia Zambilovici a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 25 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel declarată de Lidia Zambilovici, împotriva hotărârii din 25 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelanta nu solicită repunerea în termen.

La 31 octombrie 2023, prin intermediul poștei terestre (f.d.114, Vol.III), Lidia Zambilovici, a declarat recurs împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, cu restituirea spre judecare problema soluționată prin încheierea casată.

În motivarea recursului, a reiterat că nu este de acord cu concluzia instanței de apel deoarece prima instanță nu i-a comunicat prin intermediul poștei electronice, copia dispozitivul hotărârii din 25 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, iar hotărârea motivată a recepționată abia la 17 august 2023.

La 01 noiembrie 2023, prin intermediul poștei terestre (f.d.116, Vol.III), Iosif Zambilovici și Elena Djulai, au depus recurs/referință, prin care au solicitat admiterea recursului declarat de Lidia Zambilovici, depus în data de 31 octombrie 2023, prin intermediul poștei terestre (f.d.115, Vol.III).

La 16 noiembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, a expediat prin intermediul poștei terestre în adresa executorului judecătoresc Ion Furdui, precum și intervenientului accesoriu Dmitrii Agheev, copia recursurilor, pentru cunoștință (f.d. 119, Vol.III).

Însă, până la examinarea recursurilor, executorul judecătoresc Ion Furdui și intervenientul accesoriu Dmitrii Agheev nu și-au valorificat drepturile sale procedurale și nu au depus referințe.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel a pronunțat încheierea contestată la 14 septembrie 2023, iar prin intermediul poștei terestre a fost expediată participanților la proces împreună cu citația (f.d.65, Vol.III), și recepționate de ultimii la data de 18 octombrie 2023, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d.67/69, Vol.III).

Prin urmare, recursul declarat la 31 octombrie 2023, prin intermediul poștei terestre, de către Lidia Zambilovici, este în termen.

În conformitate cu art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând cererile de recurs, prin prisma argumentelor invocate de către recurenții și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței,

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Lidia Zambilovici urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Iosif Zambilovici și Elena Djulai împotriva executorului judecătoresc Ion Furdui, intervenienți accesorii Lidia Zambilovici și Dmitrii Agheev privind ridicarea sechestrului și constatarea depășirii atribuțiilor, a fost pronunțat la 25 aprilie 2023, cauza fiind examinată în procedura generală, cu prezența părților (f.d.25).

Rezultatul examinării cauzei și hotărârea din din 25 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, au fost plasate pe site-ul oficial al instanței de judecată, la 25 aprilie 2023.

Potrivit scrisori de expediere a actului judecătoresc, anexată la materialele cauzei (f.d.6, Vol.III), rezultă că, instanța de fond, la data de 26 aprilie 2023 a expedit pentru cunoștință participanților la proces, copia dispozitivului hotărârii din 25 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediu Centru.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Completul de judecată reține că, cererea de apel împotriva hotărârii din 25 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de către Lidia Zambilovici,

la data de 24 august 2023, cu depășirea termenului de 30 de zile, prevăzut de art.362 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 14 septembrie 2023, corect a restituit cererea de apel declarată de Lidia Zambilovici, împotriva hotărârii din 25 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu solicitat repunerea în termen (f.d.62/64, Vol.III).

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 25 aprilie 2023, în temeiul art. 111 alin.(3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 26 aprilie 2023, ultima zi a termenului fiind data de 25 mai 2023, inclusiv (zi de joi).

La depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 25 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, apelanta/recurentă nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

Completul de judecată subliniază că, repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care Lidia Zambilovici, ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelantei și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, instanța de apel corect a reținut că, Lidia Zambilovici nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Cu referire la argumentul recurente precum că prima instanță nu i-a comunicat prin intermediul poștei electronice, copia dispozitivul hotărârii din 25 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl reține ca fiind neîntemeiat acest argument, ori materialele cauzei atestă că recurenta a cunoscut că pe rolul instanței de judecată se află spre examinare cauza civilă, precum și faptul că are calitatea de intervenient accesoriu, însă, prin cererea din 02 martie 2023 (f.d.234, Vol.II), depusă prin intermediul poștei electronice (f.d.233, Vol.II), ultima a solicitat examinarea cauzei civile, în lipsa sa, astfel, ultima nu a depus

diligență în scopul apărării drepturilor sale și să delege împuternici unui reprezentat de ai reprezenta interesele în instanța de judecată, inclusiv de a contesta în termen hotărârea instanței de fond.

În aceste circumstanțe se constată temeinicia concluziei instanței de apel privind omiterea nejustificată de către Lidia Zambilovici a termenului de contestare cu apel a hotărârii din 25 aprilie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, or, recurenta, cunoscând despre inițierea procesul civil, chiar și în condițiile neprezentării la pronunțarea hotărârii judecătorești, fiind interesat în soarta soluționării litigiului în care are statut de intervenient accesoriu, trebuie să demonstreze un rol activ, manifestând un comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În conformitate cu art. 56, alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Buna-credință prezumă că, partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

În urma celor relatate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea apelului declarat de către Lidia Zambilovici din motivul depunerii acestuia în afara termenului legal, ori neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Conjunctura relevată certifică faptul că, în speță, nu se profilează circumstanțe care ar justifica omiterea termenului procedural de declarare a apelului.

Sub acest aspect instanța de recurs notează că, legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că, reglementarea referitoare la formalitățile și termenele, ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la

elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Lidia Zambilovici, împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Lidia Zambilovici.

Se menține încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iosif Zambilovici și Elena Djulai împotriva executorul judecătoresc Ion Furdui, intervenienți accesorii Lidia Zambilovici și Dmitrii Agheev privind ridicarea sechestrului și constatarea depășirii atribuțiilor.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi